

mer wichtig –, wat sech och bei der Heure d'actualité am Januar zu genee deem selwechten Thema hei herausgeschickt huet. Vun alle Bänken hei am Sall, vun alle Bänken, vu jidderengem, goufe pertinent Virschléi gemaach en faveur vun der Entwécklung vun eiser Sprooch. Et ass en Thema, wou keng Partei – ech betounen: keng Partei! – de Monopol huet a bei deem sech jiddereen och abréngen soll.

D'Regierung steet zu hirem Wuert. Dat ënnersträichen ech ganz, ganz kloer. Wéi am Koalitionsaccord virgesinn, wäerte mir den Aktionsplang fir d'Lëtzebuerger Sprooch weider konsequent ëmsetzen. An do zielen ech ganz kloer op d'Ennerstëtzung vun Iech allegueren. Statistesche Hoerspléckerei eleng bréngt awer ganz kloer eis Sprooch net weider.

Dofir Iech e grouse Merci fir d'Nolauschten.

**Plusieurs voix** | Très bien!

**M. Claude Wiseler**, Président | Ech soen dem Här Minister Merci. An dann huet den Här Keup nach d'Wuert fir eng Zousazfro.

**M. Fred Keup** (ADR) | Jo, villmools merci, Här President. Ech mengen net, dass mer hei eng Hoerspléckerei maache vun der Statistik. Ech mengen, hei ass ganz kloer zitëiert ginn, wat de Statec seet. An dat, wat ech hei gesot hunn, dat ass am Fong eppes aneres wéi dat, wouvun Dir geschwat hutt. An do soll een net Äppel mat Biere verwiesselen.

Dir schwätzt vun der Langue principale, Dir schwätzt vun den Aschreiwunge fir Lëtzebuergeschcoursen, Dir schwätzt vun de Jonken. Dat ass alles vläicht richteg. Hei geet et ëm déi absolutt Zuele vu Leit, déi Lëtzebuergesch kënne schwätzen, an zwar net nëmmen op der Aarbecht, mee an hirem Alldag. Dat ass dat, wat de Statec gefrot huet. An déi Zuel geet an Zäit vun zéng Joer ëm 30.000 Spriecher erof. Dat ass de Constat vum Statec. Wëllt Der deem wierklech widderstrieden? Oder sot Der, dat wier einfach Hoerspléckerei? Dat ass d'Fro.

An déi zweet Fro, déi konnt Der mer och net beäntweren. Wou ass dann elo déi Plaz hei am Land, wou méi Lëtzebuergesch benotzt gëtt? Wann dat esou wier, kéint Der jo direkt zwou, dräi Plazen nennen, wou méi Lëtzebuergesch benotzt gëtt wéi viru fënnf Joer.

**M. Claude Wiseler**, Président | Merci, Här Keup. Här Minister.

*(Interruptions)*

**M. Eric Thill**, Ministre de la Culture | Also, ech hale mech elo ganz kuerz. Ech stinn der Chamber gär Ried an Äntwert, dem éischte Pouvoir, mee ech widderhuele mech och net dräimol, bei allem Respekt.

Also, d'Lëtzebuurger Sprooch gëtt fir mech an alle Sparte vun eisem Land méi geschwat. Ech fänken hei an der Chamber un.

*(Interruptions)*

Ech fänken hei an der Chamber un.

*(Interruptions)*

**M. Claude Wiseler**, Président | Wannechgelift! Den Här Minister huet d'Wuert an hien eleng!

**M. Eric Thill**, Ministre de la Culture | Als jonke Minister soen ech Iech och: Et gëtt eleng an de soziale Meedie vill méi Lëtzebuergesch geschwat.

*(Interruption par M. Fred Keup)*

An eiser Konschteen gëtt vill méi Lëtzebuergesch geschwat. Déi Donnéeën hunn ech Iech am Januar mat op de Wee ginn. Ech hunn Iech elo d'Zuele mat op de Wee ginn, déi de Statec eis mat op de Wee gëtt. Dir

interpretéiert déi Zuelen net esou, wéi ech dat maachen a wéi de Gros vun eis allegueren dat heibanne mécht.

*(Interruptions)*

**M. Claude Wiseler**, Président | Wannechgelift!

**M. Eric Thill**, Ministre de la Culture | Dir gesitt et net esou. Ech hu mäint an deem Sënn gesot. Ech soen et nach eng Kéier: Mir hunn en Aktionsplang vu méi wéi enger Mesür, dee mer weider wäerten ëmsetzen. Do si mer amgaangen. Ech wäert do der Chamber och weiderhi Ried an Äntwert stoen. An do zielen ech op all Är Ennerstëtzung. Ech stinn zu deenen Zuelen. Ech stinn zu deem, wat ech hei gesot hunn. An ech stinn och virun allem zu deem, wat de Kommissär iwwert d'Lëtzebuurger Sprooch gesot huet.

Well dat, wat Dir hei macht, säit Wochen, säit Méint, säit Joren, dat fannen ech och net an der Rei géigeniwwer vun deenen engagéierte Leit, déi sech am ZLS iwwert déi lescht Jore vill Méi gemaach hunn, wou eng Kompetenz do ass, fir d'Lëtzebuurger Sprooch ze stäerken. D'Zuele weisen dat.

An domat hunn ech alles gesot. Merci.

**Mme Corinne Cahen** (DP) | Ganz gutt! Ganz gutt!

**M. Fernand Etgen** (DP) | Richteg gutt!

*(Hilarité)*

**M. Claude Wiseler**, Président | Merci, Här Minister. Nee, nee, nee, d'Reglement gesäit vir, Här Keup, datt Der eng Zousazfro hutt. Déi hat Der, an den Här Minister huet Iech drop geäntwert.

## 9. 8340 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 10 août 2018 portant organisation de l'Administration de l'enregistrement, des domaines et de la TVA

An dofir komme mer elo zu dem nächste Punkt vun eisem Ordre du jour. Dat ass de Projet de loi 8340 iwwert d'Afëierung vun engem Büro beim Enregistrement, dee sech vollkommen ëm d'Lutte géint de Blanchiment këmmert. D'Riedezäit ass hei nom Basismodell festgeluecht an deemno folgendermoossen opgedeelt: De Rapporteur huet 10 Minutten, all Fraktioun an all Sensibilitéit 5 Minutten, d'Regierung huet 10 Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Maurice Bauer, den Här André Bauler, den Här Claude Haagen, den Här Fred Keup, d'Madamm Sam Tanson, den Här Sven Clement an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Maurice Bauer. Här Bauer, Dir hutt d'Wuert.

### Rapport de la Commission des Finances

**M. Maurice Bauer** (CSV), rapporteur | Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, et ass mir eng grouss Éier, Iech haut als Rapporteur de Projet de loi 8340 iwwert d'Modifikatioun vum Gesetz vum 10. August 2018 betreffend d'Organisation vun der Administration de l'enregistrement, des domaines et de la TVA ze presentéieren, e Projet, deen nach vun der viregter Regierung den 3. November d'lescht Joer an der Chamber hannerluecht ginn ass.

Mat deemem Projet verstärke mer d'Méiglechkeete vun der Administratioun vum Enregistrement, Kontrollen am Beräich vum Antiblanchiment ze maachen. Mir droen deemno rezente Recommandatiounen vum Conseil de l'Europe an deene vum GAFI Rechnung, déi des zwou Institutionen no hire leschten Evaluatiounen iwwer Lëtzebuerg gemaach hunn. Si hunn eis no hirer Evaluatioun recommandéiert, mir

sollten eis Kontrollorganer méi effikass gestalten an och personell verstärke wéinst deenen aktuell limitéierte Ressourcen.

Mat deemem Projet de loi maache mir dat, andeems mir bannent der Enregistrementsverwaltung e spezifesch Büro grënnen, dee sech ausschliesslech mam Antiblanchiment, der Finanzéierung vum Terrorismus an dem Anhale vu finanzieller Sanctiounen beschäftegt. Virdu goufen dës Aufgabe vu Beamte wouergeholl, déi och nach aner Aufgaben haten. Dës Cumul vun Aufgaben an Tâchen héiert mat deemem Projet de loi op.

Mam Schafe vun deemem spezifesch Büro kann deesen och personell verstärkt ginn, fir sengen Aufgabe gerecht ze ginn. Mat deemem Projet de loi a mat der neier Struktur innerhalb vun der Enregistrementsverwaltung ginn d'Lutte antiblanchiment, d'Finanzéierung vum Terrorismus an d'Anhale vu finanzieller Sanctiounen besser kontrolléiert.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer, nach op d'Avis vum Staatsrot, der Chambre de Commerce an der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics anzegoen.

De Staatsrot hat a sengem Avis keng Opposition formelle, mee huet e puer Virschléi gemaach, fir den Text méi kloer ze gestalten a sech beim Wording op aner existent Gesetzestexter ze alignéieren. D'Finanzkommissioun huet dës Rechnung gedroe mat Amendementer, déi vum Staatsrot a sengem Avis complémentaire guttgeheescht goufen.

D'Chambre de Commerce begréisst dës Projet a stellt a Fro, wat de budgetären Impakt vun der Schaffung vun deemem neie Büro wäert sinn. D'Chambre de Commerce ass awer och absolutt d'accord mat den Amendements parlementaires, esou wéi se proposéiert goufen.

D'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics ass am Prinzip och d'accord mat deemem Projet de loi, weist sech awer besuergt, dass fir d'Schafe vun deemem neien Antiblanchimentsbüro wäerte Beamte vun Esch an d'Stad verluecht ginn, wat eng Schwächung vun de Büroen zu Esch géif bedeuten. Dës Punkt gouf an der Finanzkommissioun diskutéiert an et gouf eis verséichert, dass dës just eng punktuell Verschiebung ass aus Grënn vun der Effikassitéit vum Service antiblanchiment an et keng weider Bestriewunge gëtt, fir d'Aktivitéit vum Enregistrement an der Stad ze zentraliséieren.

Zum Schluss nach e puer Wuert zur Prozedur: Dës Projet de loi gouf, wéi gesot, den 3. November 2023 deposéiert. Den Avis vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics koum den 22. Dezember 2023. Den 19. Januar 2024 gouf de Rapporteur genannt a mir hunn de Projet eng éischte Kéier diskutéiert. D'Chambre de Commerce huet de 24. Januar hiren Avis ofginn an den Avis vum Staatsrot koum den 23. Abrëll. Mir hunn deesen Avis vum Staatsrot de 14. Mee an der Finanzkommissioun diskutéiert an eng Rei Amendementer ugeholl, déi de 25. Juni vum Staatsrot a sengem Avis complémentaire guttgeheescht goufen. De Rapport gouf den 28. Juni an der Finanzkommissioun presentéiert an ugeholl. Fir all weider Detailler verweisen ech op de schrëftleche Rapport.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech soen Iech villmools Merci fir Är Opmerksamkeet.

**Une voix** | Très bien!

**M. Maurice Bauer** (CSV), rapporteur | Domadder schléissen ech dann, wéi gesot, mä Rapport vun deemem Projet de loi of.

### Discussion générale

Erlaabt mer nach, e puer Wuert am Numm vu menger Fraktioun ze soen. Als CSV-Fraktioun begrësse mir dëse Projet de loi, well e beweist, dass mir de Kampf géint d'Wäisswäsche vu Gelder an d'Finanzéierung vum Terrorismus ganz eescht huelen. Mir ginn eiser Verwaltung déi noutwendeg Moeenen, fir derfir ze suergen, dass eis Finanzplaz an eis Wirtschaft am Allgemengen net derfir benotzt ginn, fir esou illegal Aktivitéiten duerchezéien.

Dëse Gesetzesprojet beweist och, dass mir d'Recomandatiounen an d'Virschléi, déi mir vum Conseil de l'Europe a vum GAFI kréien, ëmmer eescht huelen a se zäitno ëmsetzen. Mir hunn eise gudde Ruff oprechterhalen a mir probéiere weiderhin, déi Finanzplaz ze sinn, op déi eist Land an eis Partner sech verlosse kënnen.

Heimadde ginn ech, wéi gesot, den Accord vu menger Fraktioun zu dësem Projet de loi an ech soen Iech villmools Merci fir d'Nolauschteren.

**Plusieurs voix** | Très bien!

**M. Claude Wiseler**, Président | Villmools merci, Här Bauer, fir Äre schréfflechen a fir Äre mëndleche Rapport. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

**M. André Bauler** (DP) | Merci, Här President. Léif alleguer, de leschten Zuele vum Europäesche Rot no géifen haut ronn 80 % vun de kriminellen Netzwierker, déi an der Europäescher Unioun aktiv sinn, legal Betribsstrukture mëssbrauchen, fir hir illegal Aktivitéiten ze verschleieren.

Esou geschat – dat hu mer mol bei eiser Fraktioun nogekuckt – géifen dann all Joer tëschent 117 an 210 Milliarden Euro an der Europäescher Unioun wäissgewasch ginn, wann een deenen Zuele ka gleewen. Si si jiddefalls beandrockend. An heibäi handelt et sech ëm e grenziwwerschreidende Problem, dee mer natierlech onbedéngt musse weider ugoen.

Wéi scho vum Rapporteur Maurice Bauer ugeschwat – ech wëll him och nach hei felicitéieren – gi vill Efforten op europäeschem Plang an natierlech och hei zu Lëtzebuerg gemaach, fir dem Blanchiment vu Gelder an och dem Finanzement vum Terrorismus entgéintzewierken. Heizou si jo scho mëttlerweile e puer Direktiven op de Wee bruecht an ëmgesat ginn. An elo geet et e Schratt méi wäit duerch eeben d'Mise en place vun der Anti-Money Laundering Authority, der sougenannter AMLA, déi ab dem nächste Joer 2025 hir Aktivitéit zu Frankfurt wäert lancéieren.

Här President, och wann de GAFI a sengem Rapport vun 2023 den Effort vu Lëtzebuerg am Beräich vun der Bekämpfung vun der Geldwäscherei an der Terrorismusfinanzéierung als positiv astuuf, esou ass et awer net vu Muttwell, fir d'Ustrengungen op dësem Plang héichzehalen a se weider eropzeschrauwen, well dëst ass och ganz genee dat, wat am Koalitiounsaccord festgehale ginn ass.

Mir begrëssen dëse Gesetzesprojet, dee virgesäit, dass an der Verwaltung um Enregistrement, vun den Domänen a vun der TVA en neie Service geschaaft gëtt, dee sech ausschliisslech mam Kampf géint de Blanchiment a géint d'Terrorismusfinanzéierung auseruesetzt an deen d'Surveillance vun der Applikatioun vun den internationale Sanktiounen iwwerhëlt.

An der Kommissioun ass och bemierkt ginn, dass et bedauernswäert wier, dass dëse Service an der Stad Lëtzebuerg lokaliséiert géif ginn. D'Reorganisatioun vum Enregistrement géif derzou féieren, dass d'Antifraudesektioun vun Esch an déi vun der Stad integréiert géif. Hei muss een awer umierken, dass et sech an dësem Fall just ëm zwou Persounen handelt,

déi sech vun Esch an d'Stad deplacéiere mussen, wat jo awer keng riseg Distanz ass. Wann een dat mol vu Wolz oder vu Clierf aus kuckt, dann huet een et do mat méi groussen Distanzen ze dinn. Mir fannen also, dass dëst e vernünftege Choix ass, well heideruech eng besser Zesummenaarbecht gefërdert gëtt a well sech an der Stad Lëtzebuerg – fir méi genau ze sinn, zu Gaasperech – déi passend Raimlechkeeten ubidden.

D'Schafung vun dësem neie Service bréngt och mat sech, dass méi Kontrollere mussen agestellt ginn, dat heescht, et ginn nei Aarbechtsplaze geschaf, virausgesat, et fënn een déi richtig Mataarbechter. Dat ass haut och schonn net ëmmer esou evident. Ech gesinn, den Här Finanzminister ass sech där Saach och bewosst, där Problematik zumindest, jo.

Méi Ressourcen a méi Mëttel, fir dass méi proaktiv ka geschafft ginn, fir dass also méi Kontrolle kënnen gemaach ginn a virun allem fir dass méi wirksam Kontrolle kënnen duerchgefouert ginn, dat ass dat, wat am Koalitiounsaccord festgehale gouf a wat onbedéngt notwendeg ass, fir dem Wäisswäsche vun illegale Gelder entgéintzewierken. An dat, fir déi komplex national Dossiere wéi och déi grenziwwerschreidende Dossieren ze bearbechten a fir d'Zesummenaarbecht mat den europäesche Steierautoritéiten an der Steieradministratioun am Speziellen, dem Eurofisc, nach méi ze verdéiwen.

Wat fir den Enregistrement wouer ass, gëllt natierlech och fir d'Justiz. Doriwwer gëtt sech jo och dacks an där zoustänneger Kommissioun echangéiert, wou et effektiv och e groussen Nohuelbedarf u Personal opzehuele gëllt.

Dat gesot, ginn ech den Accord vu menger Fraktioun zu dësem klengen, awer séier wichtege Text a soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

**Plusieurs voix** | Très bien!

**M. Claude Wiseler**, Président | Ech soen dem Här Bauler villmools Merci. An dann ass den nächsten ageschriwwene Riedner den Här Claude Haagen. Här Haagen.

**M. Claude Haagen** (LSAP) | Jo, merci, Här President. D'LSAP begrësst och d'Spezialisatioun vum Contrôle vun der Lutte géint den Antiblanchiment an natierlech och de Finanzement vum Terrorismus an awer och d'Applikatioun vun deenen internationale Sanktiounen, déi sollen ugewannt ginn.

An domadder gi mir den Accord vun der LSAP-Fraktioun.

**M. Claude Wiseler**, Président | Merci, Här Haagen. Dann ass den nächste Riedner den Här Fred Keup.

**M. Fred Keup** (ADR) | Villmools merci, Här President. Ech mengen, et ass alles gesot ginn, an ech ka mech menge Virriedner hei, besonnesch och dem Här Bauler, uschlëssen. An duerfir stëmme mir als Fraktioun dat heiten natierlech mat.

**M. Claude Wiseler**, Président | Merci, Här Keup. An dann ass et un der Madamm Sam Tanson.

**Mme Sam Tanson** (déi gréng) | Jo, entschëllegt, entschëllegt. Ech wollt mech elo net hei virdrécken, mee ech wollt och just esou séier wéi méiglech mäin Accord ginn zu deem wichtege Text.

**M. Claude Wiseler**, Président | Dat ass ganz gentil. An dann ass et um Här Sven Clement.

**M. Sven Clement** (Piraten) | Merci, Här President. Wéi wichteg dësen Text ass, weist aleng déi Zuel, dass all Dag Drogendealer mussen iwwer 70 Milliounen Dollar wäschen, fir se erëm iergendwéi kënnen ze notzen. A wa mer dogéint luttéiere wëllen, da musse mer eis déi néideg Instanzen dofir ginn. Dofir begrësse mer dëse Projet.

E kleng Bemoll ass natierlech déi zousätzlech Zentralisatioun an der Stad. Datt se an deem heite Fall Sënn mécht, krute mer erkläert, an ech sinn awer frou, dass am Rapport och nach eng Kéier ugemierkt gouf, dass dat awer keng strukturell Entscheedung ass, mee wierklech eng Eenzelfallentscheedung. An domadder kënnen mir dann och eisen Accord ginn.

Merci.

**M. Claude Wiseler**, Président | Merci, Här Clement. Här Wagner.

**M. David Wagner** (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Mir wäerte selbstverständlech och eisen Accord ginn, well mir begrëssen natierlech all Fortschritt a Richtung Bekämpfung vum Blanchiment.

Natierlech wäert dat Ganzt stoen oder fale mam Rekrutement vun Agenten, Fonctionnaires. Et gëtt vill Leit zu Lëtzebuerg, déi sech an der Matière u sech auskennen. Si hu vläicht net onbedéngt esou en einfachen Accès zur Fonctioun publique. Vläch muss ee sech dann do e puer Saachen iwwerleeën, fir de Rekrutement ze vereinfachen.

Nach just eng kuerz Remark: Ech fannen et awer trotzdem e bësse speziell, dass d'Chambre de Commerce mëttelméisseg iwwerzeegt war als eenzeg Chamber an och nach mat engem Argument kënnt, dass dat awer mat Käschte verbundene wier, wann ee Leit rekrutéiert. Dat ass allerdéngs net wouer, well justement den deemolegen Direkter vun der Steierverwaltung eis souguer eng Kéier erkläert hat, dass dat duerno och fir Rentrée wäert suergen. Dat heescht, déi Logik do geet net op. Dat gesot, stëmme mer dat mat.

**M. Claude Wiseler**, Président | Merci, Här Wagner.

An dann huet d'Regierung d'Wuert, den Här Finanzminister.

### Prise de position du Gouvernement

**M. Gilles Roth**, Ministre des Finances | Merci, Här President. Dir Dammen an Härren Deputéiert, ech soen och Merci fir déi breet Zoustëmmung zu dësem Projet. Et ass op verschiddene Plazen ënnerstrach ginn: Dat ass vläicht e kleng Projet, mee deen ass awer extreem wichteg. En ass virun allem wichteg fir d'Reputatioun vu Lëtzebuerg als Banken- a Finanzzentrum.

Mir kënnen eis op dësem Punkt, wou mer och ganz vill vu bausse beneit ginn ëm de Succès vun eiser Finanzplaz, kee Reputatiounsschued erlaben. An dat, wat an dësem Gesetzesprojet eigentlech méi speziell ass, dat ass: Normalerweis mengt een, d'Wäisswäsche vu Suen, dat concernéiert d'Banken, dat concernéiert d'Assurancen oder aner Acteuren op der Finanzplaz. Mee wou hei spezifesch déi Leit oder déi Sektoren am Enregistrement zoustänneg ass, dat sinn déi aner Domänen, wou net esou oft driwwer geschwat gëtt, mee wou de Risiko vun der Geldwäsch awer ëmsou méi grouss ass, zum Beispill Immobilien, zum Beispill Autoshandel, zum Beispill Konschthandel, zum Beispill Casinoen oder Bijoutieren, fir nëmmen déi ze nennen. An duerfir ass déi Kontroll, déi hei vun der Enregistrementsverwaltung gemaach gëtt, ëmsou méi wichteg.

An der Press, gëschter, mengen ech, war en Artikel iwwer déi sougenannt „Gatekeepers“. Dat ass bal eppes wéi Dierwiechteren. Do krute mer eng ganz gutt Bewäertung, ënner anerem vun dem GAFI. An en marge vun de Spring Meetings, dat heescht vun de Fréijouersmeetinge vun dem FMI, war dann och d'Generalversammlung vum GAFI zu Washington. An do sti mir schonn als Lëtzebuerg ënner Beobachtung, mee de Fait, dass mer esou vill Efforten – an



dat ass ënner ënnerschiddleche Regierungen a besonnesch ënnert där leschter Regierung gemaach ginn; ech wëll hei och nach eng Kéier d'Aarbecht vun der fréierer Justizministesch, der Madamm Tanson, ënnersträichen – gemaach hunn, huet mat sech bruecht, dass mer an deenen Evaluatiounen, déi vum GAFI gemaach ginn, zwar kritesch gekuckt ginn, mee mir kréien dann awer och déi Unerkennung fir déi Aarbecht, déi mer seriö op dëser Plaz maachen. Dat wëll ech wierklech ënnersträichen. Déi kréie mer och unerkannt.

Ech kann net ausschléissen, dass dat eent oder anert schwaarzt Schof do ass, mee de Fait, dass d'CSSF oder aner Gremien inklusiv eis Juridictionen esou Fäll opdecken, dat beweist och, dass eise System fonctionéiert.

Et ass elo gesot ginn hei, eenzel Berufschamberen hätte vläicht de Käschtepunkt do evoquéiert. Bon, ech bewäerten dat net. Ech muss dat neutral kucken. Jo, et ass richtig, et ginn 20 nei Poste geschafe bei dem Enregistrement an där spezieller Unitéit. Ech ka just soen, déi 20 nei Posten, déi geschaf ginn, déi sinn et derwäert an dat ass och de Präis, dee mer müssen a solle bezuele fir d'Reputatioun vun eiser Finanzplaz, wou och déi Acteuren, déi vläicht d'Präisfro an d'Luucht setzen, vläicht am meeschten dervu profitéieren, dass mer eng Finanzplaz hunn, déi gutt fonctionéiert.

Dat gesot, merci fir déi breet Zoustëmmung.

**Plusieurs voix** | Très bien!

**M. Claude Wiseler**, Président | Ech soen dem Finanzminister Merci. An domat wär dann d'Diskussion ofgeschloss.

A mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8340. Den Text steet am Document parlementaire 8340<sup>7</sup>.

**Vote sur l'ensemble du projet de loi 8340 et dispense du second vote constitutionnel**

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. Kuckt nach schnell no, ob jiddwereen all seng Procuratiounen gebraucht huet. Dat ass elo geschitt. Da schléissen ech de Vott of.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, folglech keng Nee-Stëmm a keng Abstentiuon. Dësen Text ass also ugeholl mat 60 Jo-Stëmmen.

*Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Max Hengel), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach (par M. Maurice Bauer), Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle, Max Hengel, Mme Françoise Kemp, M. Marc Lies, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charel Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;*

*Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. André Bauler) et M. Gérard Schockmel ;*

*M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener (par M. Georges Engel), M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par M. Yves Cruchten), Claude Haagen et Mme Paulette Lenert (par Mme Claire Delcourt) ;*

*MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;*

*Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;*

*MM. Sven Clement, Marc Goergen et Ben Polidori ;*

*MM. Marc Baum et David Wagner.*

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

## 10. Motion de Mme Joëlle Welfring relative au principe d'additionnalité par rapport à l'aide publique au développement

(Motion déposée en séance publique n° 36 du 3 juillet 2024 – à consulter en page 10 de ce compte rendu)

An da komme mer zum nächste Punkt vun eise Ordre du jour. Dat ass eng Motioun vun der Madamm Joëlle Welfring, déi si d'lescht Woch deposéiert hat, iwwert déi ëffentlech Entwécklungshëllef. Den Auteur huet 5 Minuten. Duerno hunn all d'Fraktiounen 5 Minuten zur Verfügung, d'Sensibilitäten 2 Minuten, d'Regierung 10 Minuten. Et ass un Iech, Madamm Welfring.

**Exposé**

**Mme Joëlle Welfring** (déi gréng), auteure | Merci, Här President. Gudder Mëtteg alleguerten. Ech hat dat hei elo schon d'lescht Woch eng Kéier virgestallt. Et geet ëm d'Additionalitéit vun de Moyene vun der Entwécklungszesummenaarbecht. D'Additionalitéit beziechent de Prinzipp, deen am Fong och scho säit Joren ugewannt gëtt, och hei zu Lëtzebuerg, awer net iwwerall op der Welt, dass am Fong déi Moyenen, déi zur Verfügung solle gestallt ginn an der Entwécklungszesummenaarbecht, net sollen zesummegeeschlo gi mat deene Budgetsmëttelen, déi am Kampf géint d'Klimakris, also d'Klimafinzen, bereetgestallt ginn. An och déi fir den Accueil vu Leit, déi op der Flucht sinn, sollen net derbäigerechent ginn, well mer an all deenen do Beräicher genuch Moyene brauchen, grad an der Klimakris.

Mir wëssen, dass am Moment an Asie méi Leit un der Iwwerhëtzung stierwen, wéi dat an der Covidkris nach de Fall war. Dat heescht, do gëtt et eeschtaft Auswierkungen. Mir brauchen do eenzel Moyenen, déi, wéi gesot, net sollen zesummegeerechent ginn. Mir hunn eis och säit de 70er-Joren engagéiert, do iwwer 1 % vun eise RNB dranzeginn an deen ... Also, am Moment steet dat jo och esou an eise Regierungsprogramm, mee de Prinzipp vun der Additionalitéit steet net méi explizitt dran. An dat war a fréieren Zäite schon de Fall, bei de fréiere Regierungen. An dofir ass et eis och en Uleies, grad am Moment, wou d'Budgeten och diskutéiert ginn, dass mer dat doten eng Kéier zum Thema maachen.

Ech ginn dervun aus, dass mer hei eng breet Zoustëmmung fannen. Ech hunn och Tracen erëmfonnt vu fréieren Diskussiounen zu dësem Thema hei am Haus, wou, mengen ech, alleguerten d'Parteien dëser Meenung si missten. Mee et ass awer wichteg, dass mer dat heiten eng Kéier kloerstellen, grad eeben an dësen Zäiten. Dofir géing ech mech freeën iwwer eng breet Zoustëmmung.

Merci fir d'Nolauschteren.

**M. Claude Wiseler**, Président | Merci, Madamm Welfring.

Hunn ech heizou Wuertmeldungen? Den Här Graas huet sech gemellt, den Här Zeimet. Ech fänken dann ... Ech huelen d'Reiefolleg, wéi mer se normalerweise hunn, well ech ginn dervun aus, dass hei jiddweree schwätzt. Den Här Zeimet fänkt also un, duerno den Här Graas, dann d'Madamm Lenert, dann

den Här Keup. Ech hunn d'Madamm Lenert hei stoen, mee wann ...

(Interruption)

Et ass d'Madamm Bofferding, ok. An dann an der Reiefolleg weider. Ok, also ugefaange mam Här Graas.

**Discussion générale et prise de position du Gouvernement**

**M. Gusty Graas** (DP) | Merci, Här President. Fir d'éischt emol der Madamm Welfring e Merci fir e Sujet, dee ganz wichteg ass. Effektiv, ech mengen, wann een d'Entwécklungspolitik vun dëser Regierung, vun deene leschte Regierungen hält, vum Land insgesamt, dann ass déi awer op engem ganz héijen Niveau. Mir wëssen, dass mer 1 % vum RNB ëmmer zur Verfügung stellen. Dat ass och gutt esou. Dat ass richtig esou. Dir hutt och an Är Motioun geschriwwen, dass ënnert där leschter Regierung d'Additionalitéit festgeschriwwen gi war. Dat war elo dës Kéier an dem Regierungsprogramm net esou festgehalen ginn, wat jo awer net explizitt wëll heeschen, dass se domadder ofgeschaf gi wier.

Natierlech mussen mer eis doriwwer ënnerhalen. Wann een elo eis Entwécklungspolitik u sech hält, ass dat jo normalerweis 1 % vum RNB. Wa mer dann d'Additionalitéit géinge suppriméieren, dat géing dann heeschen, dass mer op zwee Facteuren am Fong geholl géingen ... Bei dem Accueil vun de Réfugiéien, mengen ech, mécht dat 0,25 % bis 0,30 % aus. Bei dem Klimaschutz mécht et dann 0,10 % bis 0,15 % aus. Wa mer déi zwee dann additionéieren, da komme mer op ronn 0,4 %. Wa mer dann déi 0,4 % vun deem 1 % ofzéien, da géingen eis nach just 0,6 % bleiwen, fir am Fong geholl déi classesch Entwécklungshëllef.

Duerfir si mer der Meenung, dass mer doriwwer müssen diskutéieren. An ech kann Iech soen, dass op alle Fall d'Demokratesch Partei der Meenung ass, dass mer müssen d'Entwécklungshëllef op engem ganz héijen Niveau halen. Mir sinn och duerfir der Meenung, dass een déi Additionalitéit u sech net soll suppriméieren, dass een déi soll bäibehalen, dass een eeben och an Zukunft soll dat dann dee Moment trennen.

Mir müssen eis natierlech och bewusst sinn, wat dat heescht. Ech hu mer elo Chifferen hei gi gelooss. Wa mer d'Additionalitéit separat gesinn, dat mécht dann – an den Här Finanzminister ka mech do berichtege, mee déi Chiffere kommen aus sengem Ministère – awer gutt 210, 220 Milliounen aus. Dat mécht am d'entgelt esou vill aus wéi de ganze Budget vum Agrarsector. Also, mir müssen och wëssen, iwwer wat mer hei diskutéieren. An ech mengen, dat soll och emol eng Kéier hei ënnerstrach ginn, dass Lëtzebuerg jo awer praktesch nieft Norwegen dat Land ass, wat déi héchsten Entwécklungshëllef leescht, an dat soll och an Zukunft dann, wéi gesot, esou bleiwen.

Duerfir si mer ofschléissend der Meenung als Demokratesch Partei ... Ech géing och da menge Kollegeinnen a Kollegen hei empfeelen, Är Motioun ze stëmmen.

Ech wëll dann och nach e Wuert soen. Dir stellt Iech vläicht d'Fro, firwat dat den Här Xavier Bettel haut net hei ass. Dat huet awer och seng Ursach. Den Här Bettel ass, wéi gesot, beim Sommet zu Washington vun der NATO. Ech muss Iech awer soen, dass e sech déi lescht Deeg och ganz vill domat ausereegesat huet an datt en och zur Konklusioun komm ass, dass mer Iech hei solle Recht ginn an datt mer sollen déi Motioun an deem Sënn stëmmen, wat dann och,